

Sygn. akt I Ca 164/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2017 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Barbara Bojakowska

Sędziowie SSO Elżbieta Zalewska-Statuch

SSR del. Ewelina Puchalska

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2017 roku w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z powództwa D. – B. A. P. (...) Spółka Jawna w B.

przeciwko A. K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Sieradzu

z dnia 31 stycznia 2017 roku, sygnatura akt I C 1016/16

1. oddała apelację;

2. zasądza od pozwanej A. K. na rzecz D. – B. A. P. (...) Spółki Jawnej w B. 1800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I Ca 164/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 31 stycznia 2017 roku Sąd Rejonowy w Sieradzu, w sprawie z powództwa D. - B. A.P. (...) Spółki Jawnej w B. przeciwko A. K. o zapłatę, utrzymał w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym przez Sąd Rejonowy w Sieradzu w dniu 20 sierpnia 2014 roku, w sprawie o sygn. akt I Nc 982/14 w stosunku do pozwanej A. K. w całości i ustalił, że jej odpowiedzialność jest solidarna z odpowiedzialnością P. K. wynikającą z prawomocnego w stosunku do niego nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym przez Sąd Rejonowy w Sieradzu w dniu 20 sierpnia 2014 roku w sprawie o sygn. akt I Nc 982/14.

Orzeczenie zostało wydane w oparciu o następujące ustalenia i wnioski:

W dniu 02 lipca 2014 roku pozwani P. K. i A. K. wystawili weksel własny in blanco.

Pozwani zaopatrzyli weksel własnoręcznymi podpisami. Weksel został wystawiony na rzecz powoda D. – B. A.P. S. Sp. J. ul. (...), (...)-(…) B.. Jako miejsce płatności wskazano B..

Weksel ten został wystawiony tytułem zabezpieczenia wszelkich zobowiązań (...) Spółki Jawnej wynikających z tytułu realizacji i wykonania umowy z dnia 07 listopada 2012 roku nr 01/07/11/2012 łączącej tę Spółkę z powodem.

Weksel ten został wypełniony na kwotę 26 819,42 zł i opatrzony datą płatności 09 lipca 2014 roku.

Weksel nie został wykupiony w terminie pomimo skierowanego w tym przedmiocie wezwania do pozwanych. Wezwania zostały osobno skierowane do P. K. i A. K. na adres ul. (...), L..

Zdaniem Sądu powództwo jest zasadne, dlatego też nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym należało utrzymać w mocy w całości zgodnie z art. 496 k.p.c.

Wskazano, że w przedmiotowej sprawie, powód wywodzi swoje żądanie wskazane w pozwie z wystawionego w dniu 02 lipca 2014 r. przez pozwanych A. K. i P. K. weksla własnego niezupelnego.

Sąd powołując się na art. 101, 102 i 17 ustawy prawo wekslowe stwierdził, że w procesie wytoczonym przez wierzyciela wekslowego przeciwko dłużnikowi wekslowemu ze zobowiązania wekslowego, Sąd w pierwszej kolejności bierze pod uwagę treść i prawidłowość wypełnienia weksla. Po pierwsze, weksel w chwili przedstawienia go do realizacji powinien zawierać wszystkie cechy ważności, co ma szczególne znaczenie przy wekslu in blanco. Wypełnienie weksla musi bowiem nastąpić przed wniesieniem pozwu i nie jest możliwe dokonanie późniejszych uzupełnień. Po drugie, weksel nie może nasuwać wątpliwości, co do swej prawdziwości. Zasada ta odnosi się, zarówno do samej osnowy weksla, jak i do stanu dokumentu, (w szczególności Sąd powinien zbadać, czy na wekslu nie ma śladów podrobienia lub przerobienia dokumentu, wskazujących na jego sfalszowanie). Po trzecie wreszcie, Sąd nie bada zgodności weksla z treścią stosunku podstawowego łączącego strony. Wypełnienie weksla in blanco niezgodnie z treścią stosunku podstawowego nie ma żadnego wpływu na jego ważność. Okoliczność ta jednak stanowi przedmiot badania Sądu, jeżeli pozwany zgłasza zarzut odpowiedniej treści.

Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie weksel przedstawiony przez powoda, w oparciu o który dochodzona jest należność wekslowa, spełnia w zakresie swej treści wymagania, o których mowa w art. 101 pkt. 1-7 Prawa wekslowego, a zatem zawiera nazwę „weksel” w samym tekście dokumentu, przyrzeczenie bezwarunkowej zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej (kwoty 26 819,42 zł), zawiera wskazanie terminu płatności (tj. dzień 09 lipca 2014 r.), miejsce płatności (B.), określenie podmiotu, na rzecz którego lub na którego zlecenie zapłata ma być dokonana (tj. D. – B. A.P. S. Sp. J. ul. (...), (...)-(…) B.), datę i miejsce wystawienia weksla (K., 02 lipca 2014 r.), czytelny podpis wystawcy weksla (P. K., A. K.).

Nadto weksel ten nie nasuwa wątpliwości, co do swej prawdziwości. Jest zatem wekslem ważnym, z którego wynika ważne zobowiązanie wekslowe, którego powód może dochodzić na drodze postępowania sądowego.

Podkreślono również, powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, że w momencie podniesienia przez dłużnika zarzutów wynikających ze stosunku podstawowego, spór z płaszczyzny prawa wekslowego, na którym oparty był pozew wniesiony w postępowaniu nakazowym, przenosi się na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego. Jednak to pozwany ponosi ciężar dowodu, że roszczenie powoda z tego stosunku nie istnieje. Jeżeli występujący z powództwem o zapłatę, jako remitent weksla własnego wystawionego przez pozwanego

potwierdzi swe prawo dokumentem o cechach określonych w art. 101 Prawa wekslowego, a pozwany nie udowodni zarzutów tamujących lub niweczających, Sąd uwzględni żądanie na podstawie art. 28 ust. 2 w zw. z art. 104 ust. 1 Prawa wekslowego.

Sąd wskazał, że pozwana podniosła, że weksel ten został przez nią podpisany jako przez współnika spółki, a w dalszej części wywodziła bezpodstawność roszczenia powoda z uwagi na ogłoszenie upadłości spółki, której była współnikiem. W jej ocenie powód winien dochodzić swego roszczenia w postępowaniu upadłościowym.

W nawiązaniu do tych zarzutów stwierdzono, że weksel został podpisany imiennie przez współników (...) Spółki Jawnej bez podania, że działali oni w imieniu spółki. Tym samym podpisanie przez nich weksla nie mogło rodzić zobowiązania spółki. Jeżeli bowiem współnicy spółki jawnej podpisują weksel, działając jako reprezentanci spółki (art. 29 k.s.h.), to musi to zostać uwidocznione w tekście weksla. W przeciwnym wypadku współnicy sami stają się dłużnikami wekslowymi. Nie jest przy tym dopuszczalne, ustalenie wystawcy weksla na podstawie okoliczności "pozatekstowych", np. w oparciu o rzeczywistą wolę kontrahentów, czy też ich nawet oczywistą świadomość co do tego, w jakim charakterze występują osoby podpisujące się na wekslu. Wykładnia weksla dopuszczalna jest bowiem jedynie w granicach jego tekstu (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 16 kwietnia 2008 r., sygn. I ACa 235/08, opubl. LEX nr 466417).

Z tych względów, w ocenie Sądu, dalsze zarzuty pozwanej wskazujące na subsydiarność odpowiedzialności współników spółki jawnej oraz dochodzenie przez powoda roszczeń w postępowaniu upadłościowym dotyczącym spółki pozostają bez znaczenia.

Sąd, dokonując oceny zarzutu pozwanej, wskazującej na nieprawidłowości w przedstawieniu weksla do zapłaty, powołał się na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 2 października 2003 roku, sygn. akt I CK 241/02, które w pełni zaakceptował, a zgodnie z którym za chybiony należy uznać zarzut naruszenia art. 38 w związku z art. 103 Prawa wekslowego, wyprowadzany z faktu nieprzedstawienia weksla do zapłaty przed wniesieniem pozwu w postępowaniu nakazowym (połączonym ze złożeniem weksla).

Podniesiono bowiem, że przedstawienie weksla do zapłaty nie jest warunkiem powstania roszczenia. Art. 38 Prawa wekslowego nie wypowiada się o znaczeniu przedstawienia weksla. Nieprzedstawienie weksla do zapłaty we właściwym terminie powoduje, stosownie do art. 53 Prawa wekslowego, jedynie utratę prawa wobec zwrotnych dłużników wekslowych. Natomiast w stosunku do wystawcy weksla własnego ma taki skutek, że może on złożyć sumę wekslową do depozytu sądowego na koszt i niebezpieczeństwo posiadacza weksla (art. 42) oraz taki, że odsetki za zwłokę nie obciążają wystawcy od dnia płatności wskazanego na wekslu.

Według Sądu, nie ulega wątpliwości, iż głównym dłużnikiem z weksla, a więc takim dłużnikiem, na którym ciąży przede wszystkim obowiązek zapłaty sumy wekslowej, jest w wekslu własnym jego wystawca. Dłużnik ten nie może zwolnić się od odpowiedzialności za zapłatę, zaś jego odpowiedzialność utrzymuje się niezależnie od tego, czy przedstawiono mu weksel do zapłaty we właściwym terminie.

Zauważono także, iż pozwana A. K. podejmuje kierowaną do niej korespondencję zarówno pod adresem ul. (...), L., jak i ul. (...), L., co wynika to wprost z akt przedmiotowej sprawy.

W ocenie Sądu nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut pozwanej, że weksel został wypełniony niezgodnie z treścią deklaracji wekslowej.

Zwrócono przy tym uwagę, powołując się na stanowiska doktryny i judykatury, że forma deklaracji wekslowej nie została określona przez ustawodawcę w prawie wekslowym. Należy więc przyjąć, że może ona zostać sporządzona zgodnie z ogólnymi zasadami składania oświadczeń woli – zawierania umów – a więc nawet per facta concludentia. Deklaracja wekslowa – porozumienie wekslowe to umowa zawarta pomiędzy stronami stosunku podstawowego i jej treść należy interpretować przy uwzględnieniu reguł zawartych art. 65 § 2 k.c., który nakazuje raczej badać zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu i wypełnienie weksla in blanco może być tylko wówczas uważane za niezgodne z wola dłużnika, jeżeli sprzeciwia się ono wyraźnie oświadczonej wobec wierzyciela. Prawnie dopuszczalne i skuteczne jest także złożenie przez wystawcę weksla in blanco podpisu na deklaracji wekslowej, której treść nie jest uzupełniona. W takiej sytuacji należy przyjąć, że dłużnik wyraża zgodę na uzupełnienie treści deklaracji przez wierzyciela w sposób wiążący także dla niego.

Zdaniem Sadu, ogólne zakwestionowanie wypełnienie weksla niezgodnie z deklaracją wekslową bez przytoczenia szczegółowych zarzutów i dowodów nie mogło skutkować przerwaniem ciężaru dowodowego w tym zakresie na stronę powodową i oddaleniem powództwa. Pozwana bowiem nie przedstawiła w tym zakresie żadnego dowodu, a wezwana na termin ostatniej rozprawy do osobistego stawiennictwa celem dopuszczenia dowodu z jej zeznań także na okoliczność treści deklaracji wekslowej – nie stawiała się.

Wskazując na art. 10 Prawa wekslowego, Sąd zauważył, że ważność weksla wystawionego in blanco nie jest uzależniona od istnienia deklaracji wekslowej. Zatem zarówno brak deklaracji wekslowej, jak i niezgodne z deklaracją wypełnienie weksla in blanco nie ma wpływu na istnienie, czy zakres odpowiedzialności wekslowej. Ponadto, dłużnik wekslowy, który podnosi względem posiadacza weksla zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową, fakt ten zobowiązany jest wykazać, jako że to na nim w tej sytuacji, a nie na wierzycielu ciąży ciężar dowodu.

W związku z ustaleniem, że pozwana nie wywiązała się ze swojego zobowiązania i nie uregulowała zadłużenia względem powódki w całości, Sąd w oparciu o art. 496 k.p.c. uznał, że zachodziły podstawy do utrzymania w mocy nakazu zapłaty z dnia 20 sierpnia 2014 roku.

Z rozstrzygnięciem Sądu nie zgodziła się pozwana wnosząc **apelację**, w której zaskarżyła wyrok w całości i wniosła o oddalenie powództwa strony powodowej w całości i zasądzenie od strony powodowej kosztów sądowych oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Skarżąca zarzuciła orzeczeniu, iż zapadło z uchybieniem przepisów materialnych i w szczególności proceduralnych wskazanych w art. 328 k.p.c. poprzez brak ustosunkowania się (w szczególności w uzasadnieniu wyroku) do zgłoszonych zarzutów jeśli chodzi np. prowadzone postępowaniu upadłościowe, brak jakiegokolwiek przeprowadzenia postępowania dowodowego w tym przesłuchania stron postępowania, brak doręczenia postanowień wpadkowych w tym np. o zwolnieniu strony pozwanej od kosztów sądowych, brak właściwego kierowania korespondencji, tj. na adres zamieszkania lub przebywania pozwanej, dowolną niewłaściwą ocenę materiału dowodowego skutkującą nieprawidłowymi wnioskami poczynionymi w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, np. co do ocen istnienia deklaracji wekslowej, której w istocie nie było załączonej do akt sprawy, a która potwierdziłaby niewłaściwe wypełnienia weksla, które zarzuty i zastrzeżenia miały istotny wpływ na wynik sprawy.

W odpowiedzi na apelację pozwanej powód wniósł o jej oddalenie w całości

i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 1800 zł.

Rozpoznając apelację Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, że sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji (art. 378 § 1 k.p.c.) na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym (art. 382 k.p.c.) z tym zastrzeżeniem, że przed sądem pierwszej instancji powinny być przedstawione wyczerpująco kwestie sporne, zgłoszone fakty i dowody, a prezentacja materiału dowodowego przed sądem drugiej instancji ma miejsce wyjątkowo (art. 381 k.p.c.).

Przede wszystkim należy wskazać, iż zarzuty pozwanej przeciwko wyrokowi, wskazane w apelacji są tożsame z zarzutami podnoszonymi nią w postępowaniu pierwszoinstancyjnym przeciwko zasadności żądania pozwu.

Odnosząc się natomiast do zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. wyjaśnić trzeba, iż uzasadnienie powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Na wskazanie podstawy faktycznej składa się ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej. Sąd jest zatem zobowiązany do wyjaśnienia motywów podjętego rozstrzygnięcia w sposób umożliwiający przeprowadzenie kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia.

Jeśli uzasadnienie nie spełnia wymogów określonych w art. 328 k.p.c. wówczas orzeczenie podlega uchyleniu, zaś sprawa zostaje przekazana do ponownego rozpoznania.

Zdaniem Sądu Okręgowego zaskarżone orzeczenie, wbrew skarżącej spełniało ww. wymogi, bowiem Sąd I instancji w swym uzasadnieniu wskazał podstawę prawną rozstrzygnięcia, podał czym kierował się dokonując przedmiotowego rozstrzygnięcia oraz na jakich okolicznościach faktycznych się oparł, uznając, że w niniejszej sprawie miał zastosowanie art. 496 k.p.c.

Ponadto w sprawie przed Sądem I instancji zostało także wyjaśnione jaki wpływ miało przez pozwaną podpisanie weksla własnego oraz, że niedopuszczalne jest wskazywanie wystawcy weksla na podstawie jakichkolwiek okoliczności pozaweksłowych; wskazano

też, że nie można uzależniać ważności weksla od istnienia deklaracji wekslowej, ani też od szczegółowej formy tej deklaracji; wyjaśniono również kwestię związaną z okolicznościami przedstawienia weksla do zapłaty, w szczególności odbierania przez pozwaną korespondencji pod dwoma podanymi adresami.

W tych warunkach Sąd Okręgowy, po dokonaniu analizy stanu faktycznego sprawy, przyjął za własne ustalenia Sądu Rejonowego stanowiące podstawę faktyczną rozstrzygnięcia przyjętego w zaskarżonym wyroku.

Dług wekslowy wystawcy weksla jest długiem związanym ściśle z jego osobą, gdyż weksel własny (inaczej suchy, prosty, sola), jest to papier wartościowy sporządzony w formie ściśle określonej przez ustawę z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawo wekslowe (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 160), zawierający bezwarunkowe przyrzeczenie wystawcy zapłacenia określonej sumy pieniężnej we wskazanym miejscu i czasie określonej osobie (remitentowi) i stwarzający bezwarunkową odpowiedzialność osób na nim podpisanych.

Z powyższego wynika, że skarżąca podpisując weksel, bez podania w nim, że działa w imieniu spółki, nie może teraz twierdzić, że dług wekslowy stał się zobowiązaniem spółki, a nie jej własnym. Dlatego też, odnoszenie się przez Sąd np. do upadłości spółki,

nie miało żadnego znaczenia w realiach niniejszej sprawy, gdyż dług pozwanej jest ściśle związany z nią, jako osobą fizyczną. Prowadzenie postępowania upadłościowego w stosunku do spółki jest bez znaczenia dla sytuacji prawnej pozwanej, gdyż pozwana podpisała weksel w imieniu własnym a nie w imieniu spółki, jako jej wspólnik. W treści weksla brak odniesienia, że podpisuje zobowiązanie jako wspólnik spółki jawnej. Dlatego nie jest to dług spółki.

Odnosząc się do nieprzedstawienia przez stronę powodową weksla do zapłaty, stwierdzić trzeba, iż odpowiedzialność dłużnika wekslowego utrzymuje się niezależnie od tego, czy przedstawiono mu weksel do zapłaty we właściwym terminie, co wynika wprost z brzmienia art. 53, art. 103 i art. 104 ww. ustawy Prawo wekslowe. Nieprzedstawienie weksla do zapłaty nie powoduje wygaśnięcia odpowiedzialności wekslowej wystawcy, natomiast ma wpływ na oznaczenie od jakiej daty dłużnik wekslowy pozostaje w zwłoce z zapłatą, ponosząc odpowiedzialność za odsetki jako należności uboczne. Ponadto ważność weksla wystawionego in blanco nie jest uzależniona od istnienia deklaracji wekslowej – art. 10 ww. ustawy Prawo wekslowe.

Resumując, zdaniem Sądu Odwoławczego, wobec stwierdzenia faktu, iż weksel przedstawiony przez powoda w niniejszej sprawie, spełnia w zakresie swej treści wymagania, o których mowa w art. 101 ww. ustawy Prawo wekslowe, to za prawidłową trzeba uznać decyzję Sądu Rejonowego, iż wydany w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym w dniu 20 sierpnia 2014 roku, w sprawie o sygn. akt I Nc 982/14, należało w oparciu o art. 496 k.p.c. utrzymać w całości w mocy.

W tych warunkach, przedstawione wyniki kontroli instancyjnej prowadzą do wniosku, że zarzuty pozwanej w stosunku do rozstrzygnięcia Sądu I instancji są całkowicie niezasadne.

Z przytoczonych względów apelacja podlegała oddaleniu w całości na podstawie art. 385 k.p.c., o czym orzeczono jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego, należnych od pozwanej na rzecz powoda Sąd Okręgowy orzekł w punkcie 2 wyroku, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c., tj. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, który pozwana przegrała w instancji odwoławczej w całości.

Sąd zasądził więc od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1800 zł z tytułu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym. Wysokość kosztów profesjonalnego zastępstwa prawnego po stronie powodowej Sąd Odwoławczy ustalił w oparciu

o § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.).